

**ВЕРИФІКАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ****М. Ю. Мартиненко**Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600, Україна. E-mail: marinamartynenko@mail.ru

Здійснено аналіз динаміки рівнів сформованості мотиваційного, професійно-особистісного, когнітивного, професійно-діяльнісного компонентів культури самостійної роботи. Доведено, що впровадження технології формування культури самостійної роботи засобами дистанційного навчання, яка складається із цільового, теоретико-методичного, змістово-технологічного, оціночно-результативного етапів і передбачає імплементацію змісту дистанційного навчання в процес професійної підготовки майбутніх фахівців, сприяло зростанню кількості студентів із високим рівнем мотивації до самостійної роботи, підвищенню мотивації до успіху; зниженню мотивації до уникнення невдач, зростанню кількості студентів із високим рівнем засвоєння теоретичних знань. Результати дослідження показали, що застосування авторської технології сприяло зростанню рівня культури самостійної роботи майбутніх фахівців у цілому.

Ключові слова: культура, самостійна робота, дистанційне навчання.**ВЕРИФІКАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ
САМОСТОЯТЕЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ СРЕДСТВАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО ОБУЧЕННЯ****М. Ю. Мартиненко**Кременчугский национальный университет имени Михаила Остроградского
ул. Первомайская, 20, г. Кременчуг, 39600, Украина. E-mail: marinamartynenko@mail.ru

Проведен сравнительный анализ динамики уровней сформированности мотивационного, профессионально-личностного, когнитивного, профессионально-деятельностного компонентов культуры самостоятельной работы до и после момента внедрения авторской технологии формирования культуры самостоятельной работы студентов средствами дистанционного обучения. Доказано, что использование технологии формирования культуры самостоятельной работы средствами дистанционного обучения, состоящей из целевого, теоретико-методического, содержательно-технологического, оценочно-результативного этапов и предусматривает имплементацию содержания дистанционного обучения в процесс профессиональной подготовки будущих специалистов, способствовало росту количества студентов с высоким уровнем мотивации к самостоятельной работе, повышению мотивации к успеху, снижению мотивации к избеганию неудач; росту количества студентов с высоким уровнем усвоения теоретических знаний. Результаты исследования показали, что применение авторской технологии способствовало росту уровня культуры самостоятельной работы будущих специалистов в целом.

Ключевые слова: культура, самостоятельная работа, дистанционное обучение.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. На сучасному етапі державотворення, що супроводжується процесами глобалізації та інформатизації суспільно-політичної та економічної сфер життя, виникає потреба у модернізації системи вищої освіти. Одним з основних завдань вищих навчальних закладів є підготовка конкурентоспроможного фахівця, здатного до саморозвитку та самовдосконалення відповідно до вимог європейського та світового ринків праці.

Вищезазначене, у свою чергу, викликає необхідність розробки нових наукових підходів до процесу професійної підготовки, переорієнтації навчального процесу вищих навчальних закладів на розвиток особистості фахівця нової генерації, який володіє високим рівнем професійної культури, має широкий світогляд, бажання безперервно навчатися, здатен ефективно організувати та планувати власну самостійну діяльність, аналізувати та оцінювати свої дії, знаходити у потоці інформації розуміння того, як зробити вибір і яким чином приймати самостійні рішення для забезпечення ефективної роботи виробництва та вироблення суспільно необхідного продукту на всіх рівнях економіки. У зв'язку з цим актуальності

набуває потреба у формуванні культури самостійної роботи майбутніх фахівців.

Значну увагу у психолого-педагогічній літературі приділено питанням: культури діяльності людини (М. Александрова [1], А. Арнольдов [2] та ін.); культури навчального процесу (С. Матушкін [3]); професійної культури фахівців (М. Пилипенко [4], І. Сабатовська [5] та ін.). Проте необхідно відзначити, що на сьогодні відсутні наукові праці, які б комплексно розкривали сутність культури самостійної роботи майбутніх фахівців і процес її формування.

Успішність формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців буде ефективною за умови її визнання як складової професійної культури і змісту фахової підготовки та за умови впровадження у діяльність вищих навчальних закладів педагогічної технології, спрямованої на формування мотиваційного, професійно-особистісного, когнітивного, професійно-діяльнісного компонентів культури самостійної роботи [6], яка складається з цільового, теоретико-методичного, змістово-технологічного, оціночно-результативного етапів і передбачає реалізацію змісту дистанційного навчання в процесі

професійної підготовки майбутніх фахівців за певних організаційно-педагогічних умов.

Дидактичну ефективність технології формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців можна подати у вигляді формули:

$$K1 \cdot K2, (1)$$

де K1 – це рівень культури самостійної роботи майбутнього фахівця при входженні у навчальний процес професійної підготовки;

K2 – рівень культури при виході;

– процес професійної підготовки майбутнього фахівця в умовах застосування технології формування культури самостійної роботи; спосіб переведення студента з одного рівня на інший.

Результатом самостійної роботи є новоутворення K2 – сформований рівень культури самостійної роботи студента.

Беручи за основу таке трактування дидактичної ефективності, оцінку авторської технології можна вважати достатньо достовірною за кількісно-якісними показниками освітнього процесу, зробивши узагальнення й порівняння одних статистичних даних з іншими, що слугувало завданням дослідження.

Отже, метою роботи є здійснення верифікації результатів впровадження авторської технології формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців засобами дистанційного навчання у навчально-виховний процес ВНЗ.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ. У процесі дослідження було здійснено верифікацію технології, що дало можливість з'ясувати ефективність реалізації на практиці педагогічної технології формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців, визначити результати щодо динаміки змін показників рівнів сформованості компонентів культури самостійної роботи у студентів контрольних та експериментальних груп; проаналізувати, систематизувати й узагальнити результати дослідження; зробити висновки щодо ефективності застосування авторської технології формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців засобами дистанційного навчання.

Так, у дослідженні взяли участь студенти I–III курсів (447 студентів: 221 особа – експериментальна група, 226 – контрольна група), які навчаються за спеціальностями „Економіка”, „Фінанси, банківська справа та страхування”, „Облік і оподаткування”, „Маркетинг”. Експериментальна робота здійснювалася у межах організації самостійної роботи майбутніх фахівців за дисциплінами „Іноземна мова” та „Ділова іноземна мова”, які є складовими циклу предметів професійної підготовки.

Організація самостійної роботи студентів експериментальних груп здійснювалася за розробленою технологією формування культури самостійної роботи засобами дистанційного навчання, яка є сукупністю взаємозумовлених етапів: цільового (відображає мету та завдання освітньої діяльності), теоретико-методичного

(презентує структуру культури самостійної роботи, підходи, принципи та умови щодо процесу її формування), змістово-технологічного (презентує складові дистанційного навчання: форми, види, методи, засоби; портфель WEB-ресурсів, що визначає зміст формування культури самостійної роботи) та оціночно-результативного (критерії та рівні сформованості культури самостійної роботи та відповідний діагностичний інструментарій).

Відповідно до технології було розроблено навчально-дидактичне забезпечення самостійної роботи майбутніх фахівців засобами дистанційного навчання та імплементовано у навчально-виховний процес в умовах ВНЗ.

Так, згідно зі змістово-технологічним етапом розробленої технології використовувалися віртуальні лекції та вебінари, семінарські та практичні заняття, online та offline консультації, дистанційні конкурси та конференції, проектні та конкурсні заходи, метод електронної навчальної дискусії, навчання у співробітництві, метод проектів (наприклад, проекти „Дрес-код”, „Сучасні товари”, „Продаж та реклама”, „Зелені компанії” тощо), ігрові технології (ділові, рольові ігри „У пошуках роботи”, „Бізнес-листування”, „Ділові телефоні розмови” та ін., у тому числі із застосуванням електронної пошти), ситуативні завдання професійної спрямованості, проблемне навчання, кейс-метод, метод створення ситуації успіху в навчанні та ін.

Провідними видами навчальної діяльності визначено виконання індивідуальних завдань та вправ, самостійне опрацювання матеріалів лекцій, відеолекцій, самостійна робота з Інтернет-ресурсами та електронними джерелами інформації для написання наукових конкурсних робіт, підготовки до конференцій та олімпіад.

Для забезпечення самостійної роботи розроблено та впроваджено електронний навчально-методичний ресурс – портфель WEB-ресурсів, який розміщений на сайті кафедри та складається з таких компонентів: навчальна та робоча програма з дисципліни, що вивчається, методичні вказівки, електронні посібники, ділові ігри, електронні словники, електронні бібліотеки та/або посилання на них, завдання для проведення контролю та самоконтролю, Інтернет-посилання на навчальний та довідковий матеріал.

Особлива увага приділялася позанавчальній діяльності, яка передбачала різні форми самостійної роботи: вивчення літератури за фахом; участь у конференціях; проектну діяльність; виставки; круглі столи; конкурси; аудіо-, відеопрезентації; спілкування у чаті та соціальних мережах; організацію дискусійного гуртка „English Club”.

Організація самостійної роботи студентів із використанням засобів дистанційного навчання дала можливість не лише набути необхідних професійно спрямованих знань, а й продемонструвати культуру самостійної роботи, а саме: усвідомлення значення цієї роботи для

здобуття знань; уміння проектувати власну самостійну роботу та аналізувати її результати; прагнення до активної самостійної діяльності у професійних ситуаціях.

З урахуванням теоретичних і практичних засад визначено динаміку розвитку показників сформованості культури самостійної роботи майбутніх фахівців: мотиваційний (мотивація до самостійної роботи, мотивація досягнення успіхів, мотивація уникання невдач); професійно-особистісний (рівень тривожності, самооцінки та саморегуляції); когнітивний (інформаційна обізнаність щодо системи понять про сутність і специфіку самостійної роботи, успішність та якість набутих знань у процесі самостійної роботи); практично-діяльнісний (рівень набутих практичних умінь та навичок у процесі самостійної роботи, які є основою професійної діяльності майбутнього фахівця) та визначено відповідні рівні – низький, середній, високий.

Сукупність особистісних якостей та професійних знань, умінь, що відповідають визначеним компонентам, є якісною характеристикою рівня сформованості культури самостійної роботи (низький, середній, високий).

Рівень сформованості мотивації студентів до самостійної роботи дорівнює рівню ініціативності, самостійності та творчості студента [7], що є складовими культури самостійної роботи студентів. Тому визначення рівня мотивації студентів до самостійної роботи є досить важливим критерієм в оцінці ефективності застосування технології формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців засобами дистанційного навчання.

Визначення сформованості мотиваційного компоненту на початку та наприкінці експерименту відбувалося за допомогою теста на визначення рівня мотивації В. Гербачевського. Отже, вимірювання рівня мотивації показало, що і в контрольних, і в експериментальних групах зменшилась кількість досліджуваних із низьким рівнем коефіцієнту мотивації і збільшилась – з високим. Але процес позитивних зрушень в експериментальних групах був більш значним порівняно із контрольними групами. Так в експериментальних групах студентів на 10,73 % більше з високим рівнем мотивації, на 1,11 % – із середнім і на 11,84 % менше – з низьким рівнем мотивації до самостійної роботи, ніж у контрольних.

Нами було здійснено аналіз самостійної роботи майбутніх економістів, яка орієнтована на досягнення навчальних цілей. Дана самостійна робота передбачала наявність у студентів мотивів досягання успіху та уникання невдач. Іншими словами, студентам притаманна здатність прагнути успіху й уникати невдачі. Разом із тим, кожен студент має домінуючу тенденцію керуватися або мотивом досягання успіху, або мотивом уникання невдач. Різниця у прояві обох тенденцій полягає у тому, що мотив досягання пов'язаний з

продуктивним виконанням самостійної роботи, а мотив уникання невдач – з тривожністю та захисною поведінкою студента.

Потреба у досягненні успіху – це прагнення досягти поставленої мети, успіхів у навчальній та професійній діяльності.

Студенти, які мають потребу у досягненні успіху, завжди готові до виконання самостійної роботи, яка містить елементи, що вимагають наполегливості у досягненні поставленої мети. Такі студенти охоче приймають рішення та з ентузіазмом вирішують навчальні завдання, характеризуються високою активністю та відповідальністю, що сприяє результативності самостійної роботи, яку вони виконують.

Потреба в уникненні невдач – це намагання уникнути невдачі у процесі будь-якої діяльності.

Отже, якщо у студента спостерігається висока мотивація до уникнення невдач, тоді він проявляє невпевненість у своїй самостійній роботі та майбутній професійній діяльності, що призводить до зниження її результативності [8].

Визначення вищезазначених показників відбувалося за методиками „Мотивація досягання успіху” та „Мотивація уникання невдач” Т. Елерса. Так, результати дослідження показали, що застосування авторської технології у професійній підготовці майбутніх фахівців у ВНЗ сприяло підвищенню мотивації до успіху в експериментальних групах на 12,58 %, а в контрольних – на 1,02 % і сприяло зниженню мотивації до уникання невдач в експериментальних групах на 58,73 %, а в контрольних групах зміни майже не відбулися.

Задача дослідження також полягала у фіксації показників професійно-особистісного критерію: рівень тривожності, самооцінки та саморегуляції студентів експериментальних та контрольних груп. Показники контрольної вибірки використовувалися як еталон для з'ясування рівня педагогічного ефекту, досягнутого при роботі з експериментальними групами.

Визначення рівня тривожності майбутніх економістів проводилося за методикою Ч. Спілберга, адаптованою Ю. Ханіним.

У студентів експериментальних груп після проведення формувального етапу експерименту значно змінилися показники проявів тривожності: більше студентів експериментальної групи (66,75 %) порівняно із контрольною групою (38,69 %) проявили середній рівень тривожності й значно менше студентів – низький та високий рівень. Зокрема, прояви високого рівня реактивної тривожності у студентів експериментальних груп менші на 13,02 %, що позитивно впливає на якість самостійної роботи студентів, оскільки висока особистісна тривожність викликає порушення уваги та емоційно-невротичні порушення.

Наступний показник професійно-особистісного критерію – рівень самооцінки студентів – визначено за допомогою методики „Знаходження кількісного виразу рівня самооцінки” С. Будассі.

Отже, за результатами експериментального дослідження спостерігалася динаміка змін і в контрольних, і в експериментальних групах, але в експериментальних групах показники мали значно більшу тенденцію до зростання середнього рівня самооцінки (адекватної), ніж у контрольних групах. Приріст рівня середньої самооцінки студентів контрольних груп збільшився на 2,62 %, в експериментальних – відповідно на 21,02 %.

Середню (адекватну) самооцінку можна порівняти до позитивного ставлення особистості майбутнього економіста до себе, до своєї самостійної роботи та її результативності, відчуття власної повноцінності та реалізованості. Також спостерігалася зменшення частки студентів з низькою самооцінкою в контрольних групах на 0,5 %, в експериментальних відповідно на 13,96 %. Низька самооцінка є негативною ознакою культури самостійної роботи студентів, оскільки може бути пов'язана з негативним ставленням студента до себе, до самостійної роботи, неприйняттям себе та результатів своєї самостійної навчальної діяльності, відчуттям власної неповноцінності.

У нашому дослідженні майбутній фахівець визначається як суб'єкт самостійної роботи, який має усвідомити та визначити навчальні цілі, проаналізувати умови самостійної роботи та продумати послідовність виконання її етапів. Процес виконання супроводжується контролем, оцінкою та корекцією дій відповідно до отриманих результатів, змінених умов та визначених цілей. У той же час спостерігається складна ситуація: постійно збільшується потік інформації, необхідний для засвоєння, що призводить до інтенсифікації процесу самостійної роботи, тому важливе значення має розвиток системи саморегуляції.

Рівень саморегуляції досліджувався за опитувальником „Загальний рівень саморегуляції” [9]. Так, саморегуляція в експериментальній групі покращилась значуще (рівень підвищився на 28,88 %), порівняно з контрольною групою (підвищення на 4,45 %), що демонструє ефективність організації самостійної роботи засобами дистанційного навчання.

На кінцевому етапі дослідження перевірено сформованість когнітивного компоненту: визначено рівні засвоєння теоретичних знань та за допомогою спостереження й бесід визначено усвідомлення студентами сутності культури самостійної роботи, розуміння її вагомості у здійсненні навчальної, практичної та майбутньої економічної діяльності.

Результати дослідження контрольних та експериментальних груп показали зростання високого та середнього рівнів засвоєння теоретичних знань порівняно із попереднім вимірюванням, але у контрольних групах він мав незначні позитивні зрушення. Високий рівень засвоєння матеріалу студентами експериментальних груп на 4,84 % вищий, ніж показники контрольних груп, середній рівень вище

на 4,28 % відповідно, низький же рівень зменшився у контрольних групах на 6,91 %, а в експериментальних – на 14,73 % відповідно.

Вимірювання сформованості професійно-діяльнісного компоненту проводилось у вигляді експертних оцінок практичних навичок студентів та аналізу результатів виробничої професійної практики студентів.

Завдяки карткам експертного оцінювання визначався рівень практично-професійного розвитку студентів, які брали участь в експерименті. Результати дослідження дозволили визначити як впливає застосування авторської технології у процесі професійної підготовки на те, як будуть застосовувати майбутні фахівці самостійно отримані теоретичні знання у практично-професійній діяльності.

Виконання практично-професійних завдань ставили студентів у такі умови, дії та відношення, які є типовими для різних видів практично-професійної діяльності майбутнього економіста. Практична професійна діяльність передбачає організацію системи когнітивних, організаційних, оціночних дій, які керуються розумінням оптимізації практично-професійних операцій, що призводять до досягнення професійно важливого результату.

Отримані результати розв'язання практично-професійних ситуацій на констатувальному та формуальному етапах дали підстави для розподілу їх за рівнями практично-професійної готовності до майбутньої професійної діяльності: 100–85 балів – високий рівень, 84–61 балів – середній, 60–0 балів – низький.

Рівень практично-професійної готовності студентів на початковому етапі контрольних та експериментальних груп був приблизно однаковий. Більшість студентів мали низькі показники за даною шкалою. Після формуального етапу дослідження було отримано наступні результати: частка вищого й середнього рівнів практичного застосування теоретичних знань студентами в експериментальних групах значно більша, ніж у контрольних. В експериментальних групах кількість студентів з низьким рівнем зменшилася на 54,89 %. Зросла частка студентів, які показали середній і високий рівні (на 28,16 і 26,73 % відповідно). Це дає підстави зробити висновок, що застосування запропонованої технології в експериментальних групах сприяє формуванню практично-професійних навичок.

На завершальній стадії даного педагогічного експерименту було визначено динаміку рівнів сформованості культури самостійної роботи майбутніх фахівців за математичним виразом:

$$KCP = \sum_{i=1}^n \frac{k_i}{n}, \quad (2)$$

де n – кількість критеріїв, що складають основу культури самостійної роботи; k_i – значення i -го критерію.

Дослідивши динаміку рівнів, констатуємо стрибкоподібність отриманих рівнів сформованості культури самостійної роботи майбутніх фахівців. Проведені виміри показали, що у контрольних та експериментальних групах показники рівнів культури самостійної роботи майбутніх економістів значно різняться.

Результати дослідження показали, що застосування запропонованої технології сприяло зростанню рівня культури самостійної роботи у цілому. Так, в експериментальних групах високого рівня культури самостійної роботи досягли 35,79 % студентів, тоді як в контрольних – 21,06 %.

З метою з'ясування імовірності результатів педагогічного експерименту було сформульовано нульову гіпотезу про те, що різниця у дослідних даних експериментальної й контрольної вибірки спричинена помилками репрезентативності, а також альтернативну гіпотезу про те, що різниця отриманих даних експериментальної й контрольної вибірок зумовлена впровадженням експериментального чинника: реалізація технології формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців економічного профілю засобами дистанційного навчання.

Нульова гіпотеза – рівні сформованості культури самостійної роботи студентів експериментальних та контрольних груп не мають істотних відмінностей.

Альтернативна гіпотеза – рівні сформованості культури самостійної роботи студентів експериментальних та контрольних груп істотно різняться.

Для перевірки запропонованих гіпотез виявилось доцільним застосування критерію Пірсона [10], оскільки вибірки груп студентів випадкові та незалежні, члени кожної вибірки також незалежні. Властивість, що вивчається у студентів (сформованість культури самостійної роботи майбутніх фахівців) виміряна за шкалою порядку, що має наступні рівні: високий, середній, низький рівні. За розрахунками отримане статистичне значення ($37,15 > 5,99$). Це дає підстави зробити висновок, що між результатами контрольної та експериментальної груп має місце істотна відмінність.

Підсумовуючи результати обчислень, було прийнято альтернативну гіпотезу: відмінності у розподілах студентів експериментальної та контрольної груп за рівнями сформованості культури самостійної роботи є статистично значущими з імовірністю 95 %.

ЛІТЕРАТУРА

1. Александрова М. В. Культура та цивілізація: становлення проблематики в українській філософській думці (кінець XIX – початок XX століть): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / М. В. Александрова ; Харківська державна академія культури. – Х., 2003. – 17 с.
2. Арнольдов А. И. Введение в культурологию (новая расширенная редакция): учебное

Отже, математичний аналіз результатів педагогічного дослідження продемонстрував, що в процесі реалізації технології формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців засобами дистанційного навчання відбулися значні позитивні зрушення досліджуваного феномену. Це дозволяє зробити висновок, що авторська методика сприяє формуванню культури самостійної роботи відбувся.

ВИСНОВКИ. Результати дослідження свідчать, що впровадження авторської технології формування культури самостійної роботи майбутніх фахівців засобами дистанційного навчання у процес професійної підготовки студентів в умовах ВНЗ впливає на формування культури самостійної роботи на більш високому рівні. Отримані результати пояснюються ефективністю організації та проведення дослідно-експериментальної роботи, а саме:

– інтеграцією змісту дистанційного навчання у процес професійної підготовки майбутніх економістів, його проектуванням як предмета діяльності студента, що передбачає послідовний перехід від навчальної через квазіпрофесійну до професійної діяльності;

– упровадженням засобів дистанційного навчання (текстовий редактор Word, Web-сайти мережі Інтернет, проектні роботи з використанням Інтернет, Power Point, електронна пошта, відео- і телеконференції, форум, чати, блоги, Інтернет-енциклопедії, соціальні мережі, словники та довідники у режимах online та offline, навчальні матеріали та електронні підручники на синхронних та асинхронних носіях, проєктори тощо); портфелю WEB-ресурсів;

– використанням активних методів навчання (навчання у співробітництві, навчально-творчі задачі, метод проєктів, кейс-метод, метод електронної навчальної дискусії, ігровий метод), що трансформували навчальний процес у самонавчання, забезпечили взаємодію студентів з однокурсниками, викладачами в інформаційно-комунікаційному середовищі; надали кожному студенту можливість проявити творчість та самостійність, висловитися і викласти результати власної або групової самостійної роботи;

– реалізацією багаторазових актів саморегуляції та саморефлексії, завдяки яким студенти самостійно відкривали позитивні й негативні особистісно-професійні якості.

- пособие. – М: Народная Академия культуры и общечеловеческих ценностей, 1993. – 352 с.
3. Матушкин С. Е. Избранные педагогические сочинения / С. Е. Матушкин; ред. А. К. Белозерцев ; Челябин. гос. ун-т. – Челябинск, 2006. – 396 с.
 4. Пилипенко М. І. Професійна культура фахівців сфери гостинності / М. І. Пилипенко // Черкаський національний університет імені

- Богдана Хмельницького: збір. наук. праць. – 2008. – Вип. 6. – С. 30–32.
5. Сабатовська І. С. Професійна культура особистості: структура та критерії вимірювання. Збірник наукових праць VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Спецпроект: аналіз наукових досліджень», 30–31 травня 2011 р. [Електронний ресурс] / І. С. Сабатовська. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/20110531/so_sabat.htm
 6. Мартиненко М. Ю. Структура культури самостійної роботи майбутнього економіста [Електронний ресурс] / М. Ю. Мартиненко // Інженерні та освітні технології. – 2015. – № 1 (9). – Режим доступу: http://eetecs.kdu.edu.ua/2015_01/EETECSS2015_0105.pdf
 7. Сметанський М. І. Шляхи удосконалення педагогічної підготовки майбутніх учителів / М. І. Сметанський // Шлях освіти. – 2002. – № 4. – С. 36–39.
 8. Мотивация персонала: учебное пособие. Практические задания (практикум) / Ю. Г. Одегов, Г. Г. Руденко, С. Н. Апенько, А. И. Мерко – М. : Альфа-Прес, 2010. – 640 с.
 9. Моросанова В. И. Опросник „Стиль саморегуляции поведения ” (ССПМ): руководство / Варвара Ильинична Морсанова. – М. : Когито-Центр, 2004. – 44 с.
 10. Сеньо П. С. Теорія ймовірностей та математична статистика : [підручник] / П. С. Сеньо. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 556 с.

VERIFICATION OF TECHNOLOGY OF STUDENTS INDEPENDENT LEARNING CULTURE FORMATION BY MEANS OF DISTANCE TRAINING

M. Martynenko

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi national university

vul. Pershotravneva, 20, Kremenchuk, 39600. Ukraine. E-mail: marinamartynenko@mail.ru

Purpose. The article is devoted to the actual problem of independent learning culture formation among students by means of distance training. The purpose of the given paper is to analyze the dynamics of formation of motivation, professional and personal, cognitive, professional and active components of independent learning culture. The mechanism of experimental research has been described. The verification of author's technology implementation into high school educational process has been carried out. **Results.** It is proved that the introduction of the technology of students independent learning culture formation by means of distance training, which consists of the target, theoretical-methodological, content-technological and assessment-effective stages and due to the implementation of distance learning content into the process of professional training of future specialists performed great results. The number of students with strong motivation to independent learning and motivation to succeed has increased; it has been observed fewer amounts of students with motivation to avoid failures; the number of students with well-grounded knowledge has increased. As a result the whole level of independent learning culture of future specialists has become higher.

Key words: culture, independent learning, distance training.

REFERENCES

- Aleksandrova, M. V. (2003), "Culture and civilization: the development perspective in Ukrainian philosophical thought (the end of XIX – beginning of XX centuries)", Thesis abstract for Cand. Sc. (Education), 17.00.01, Kharkiv state academy of culture, Kharkiv, Ukraine.
- Arnoldov, A. I. (1993), *Vvedeniie v kulturologiiu* [Introduction to cultural studies], Narodnaia Akademiia kultury i obshchechelovecheskih tsennostei, Moscow, Russia.
- Matushkin, S. E. (2006), *Izbrannyye pedagogicheskiye sochineniia* [Selected pedagogical works], Cheliabinsk state university, Cheliabinsk, Russia.
- Pylypenko, M. I. (2008), "Professional culture of experts of hospitality field", *Zbirnyk naukovykh prats Cherkaskyi natsionalnyi universytet imeni Bohdana Khmelnytskoho*, vol. 6, pp. 30–32.
- Sabatovska, I. S. (2011), "Professional culture of personality: structure and measurement criteria", [Profesiina kultura osobystosti: struktura ta kryterii vymiryuvannia.] *Zbirnyk naukovykh prats VI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi Internet-konferentsii "Spetsproekt: analiz naukovykh doslidzhen"*, May 30–31, 2011, available at: http://www.confcontact.com/20110531/so_sabat.htm (accessed March 7, 2016).
- Martynenko, M. Yu. (2015), "Structure of independent study culture of future economists", *Engineering and educational technologies*, no. 1 (9), available at: http://eetecs.kdu.edu.ua/2015_01/EETECSS2015_0105.pdf (accessed March 7, 2016).
- Smetanskyi, M. I. (2002), "Ways to improve pedagogical training of future teachers", *Shliakh osvity*, no. 4, pp. 36–39.
- Odegov, Yu. H., Rudenko, G. G., Apenko S. N. and Merko, A. I. (2010), *Motyvatyia personala* [Staff motivation], Alfa-Pris, Moscow, Russia.
- Morosanova, V. Y. (2004), *Oprosnik "Stil samoregulatsii povedeniia"* [The questionnaire "Style of self-regulation of behavior"], Kogito-Tsentr, Moscow, Russia.
- Senio, P. S. (2007), *Teoriia ymovirnostei ta matematychna statystyka* [Theory of probability and mathematical statistics], Tsentr navchalnoi literatury, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла 29.03.2016.